

CZU: 343.353:343(478)(094.4)

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12086189>

LATURA OBIECTIVĂ A INFRAȚIUNII PREVĂZUTE DE ART.335 ALIN.(1) DIN CODUL PENAL

Bivol Octavian

doctorand, Școala Doctorală Științe Juridice și Științe Economice
Universitatea de Stat din Moldova,
procuror, Procuratura municipiul Chișinău, Oficiul Centru
ORCID: 0000-0003-1748-4972

In this article we aim to analyze the objective side of the crime provided by art. 335 para. (1) of the Criminal Code. In this context, we will try to make a brief analysis of the alternative normative modalities provided by the provision of art. 335 para. (1) of the Criminal Code, namely „using the service situation” and „using the organization's assets”. It is important to mention that the occurring of any of two alternative modalities of the act in question is sufficient for taking into account the application of the liability under art. 335 para. (1) of the Criminal Code. Additionally, we try to identify the limits of the service competence of the person who manages a commercial, social or other non-state organization or who works for such an organization, by referring to the actions that clearly exceed the limits of the rights and powers granted to them. At the same time, we try to identify the nature of the prejudicial consequences necessary to be caused, to point out the need for the existence of a causal link between the prejudicial act and the prejudicial consequence, as well as to identify the moment of consummation of the crime provided by art. 335 para. (1) of the Criminal Code.

Keywords: *Criminal Code, person who manages a commercial, social, or other non-state organization, intentional use of the service situation, intentional use of an organization's assets, material interest, considerable damage.*

De notat că, sub aspect structural din conținutul art.335 alin. (1) din Codul penal, am putea identifica următoarea construcție a laturii obiective: a) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea sau inacțiunea de folosire a situației de serviciu sau a bunurilor organizației; b) urmările prejudiciabile sub forma daunelor în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; c) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmarea prejudiciabilă. [1].

Indiscutabil, fapta prejudiciabilă indicată, nu urmează a fi privită într-un mod izolat, fără a se accentua obligativitatea materializării efective ale acesteia, și anume, prin cauzarea daunelor în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Din cele indicate, urmează să desprindem necesitatea existenței legăturii cauzale între fapta prejudiciabilă și urmarea prejudiciabilă, or, existența de sine

stătătoare ale acestor elemente, nu ar redă însemnătate penală, și în mod implicit, nu am putea pune în discuție existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal.

Revenind asupra conținutului faptei prejudiciabile, am putea stabili că aceasta reprezintă un conținut alternativ, și în mod implicit, presupune existența a două modalități normative și anume: 1) folosirea situației de serviciu; 2) folosirea bunurilor organizației, fapte prejudiciabile care necesită a fi săvârșite în mod obligatoriu în limitele competenței de serviciu.

Aferent modalității normative „de folosire a situației de serviciu” utilizată în conținutul art. 335 alin. (1) din Codul penal, se impune a face precizarea că Macari I., afirma că „folosirea atribuțiilor contrar obligațiilor de serviciu presupune că fapta formal se încadrează în limitele competenței de serviciu a persoanei.” [2, p.409-411].

Borodac A., considera că folosirea intenționată a situației de serviciu contrar intereselor de serviciu presupune „săvârșirea acțiunilor sau inacțiunilor cu încălcarea ordinii stabilite de actele normative, care reglementează competența subiecților infracțiunii. Dintre acestea fac parte încălcarea disciplinei financiare, [...] transmiterea ilegală a averii organizației în posesia altor persoane, etc.” [3, p.510-513].

În anul 2005, autorii Brînza S., Ulianoschi X., Stati V., Grosu V. și Țurcanu I. concluzionau că prin folosire intenționată a situației de serviciu, urmează să înțelegem „săvârșirea faptelor de gestionare a activității acestor organizații, prin acțiuni sau inacțiuni care sunt în competența de serviciu a acestei persoane, dar cu încălcarea ordinii stabilite prin actele normative ce reglementează competența dată. Astfel, competența persoanelor care gestionează activitatea acestor categorii de organizații este stabilită prin acte normative, precum și prin acte de constituire a organizațiilor (contracte, statute), elaborate în temeiul legislației în vigoare. De asemenea, competența acestor persoane poate fi stabilită în cadrul unor contracte speciale, încheiate cu organul de constituire, fondatorii sau alte organe din cadrul organizației” [4, p.659-662].

În lucrarea Comentariul la Codul penal al Republicii Moldova, autorii Barbăneagră A., Berliba V., Bîrgău M. și alții, indicau că „Pentru a stabili competența (materială, teritorială, personală) a persoanei care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală, trebuie să cunoaștem legile, hotărârile Guvernului, regulamentele, ordinele și instrucțiunile în baza cărora persoana în cauză își desfășoară activitatea. Potrivit legislației drepturile și obligațiile persoanei care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală pot fi stipulate și în contractele individuale de muncă (art.49

din Codul muncii). În astfel de cazuri, este necesar a face trimitere la prevederile actului care reglementează atribuțiile persoanei care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală.” [5, p.743].

Doctrinarii naționali Brînza S. și Stati V., au concluzionat că folosirea situației de serviciu presupune „săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care sunt în limitele competenței sale de serviciu. În contextul comiterii infrațiunii specificate la alin. (1) art. 335 CP RM, făptuitorul poate să nu execute, în totalitate sau în parte, una sau mai multe din aceste atribuții. În orice caz, este obligatoriu ca aceste atribuții să aibă un suport normativ” [6, p.966].

În context, în încercarea identificării exemplilor de folosire a situației de serviciu, profesorii Brînza S. și Stati V., au conchis că acestea pot varia și se pot prezenta sub forma: gestionării resurselor materiale și financiare aparținând organizației comerciale, obștești sau a unei alte organizații nestatale contrar destinației lor, în interes propriu sau în interesul altor persoane, beneficierea de privilegii pentru a obține pentru sine sau pentru alte persoane credite, împrumuturi sau alte bunuri profitând de situația de serviciu, acordarea fără just temei a preferinței unor persoane fizice sau juridice la elaborarea și emiterea deciziei, etc. [6, p.966-967].

Anterior, Curtea Constituțională a fost sesizată asupra constituționalității textului „a situației de serviciu” din articolul 335 alin. (1) din Codul penal, ridicată de către apărătorul V. N. în cauza penală de învinuire a lui V. L. de comiterea infrațiunii prevăzute de articolul 335 alin. (1) din Codul penal, aflată pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a susținut că textul „a situației de serviciu” din articolul 335 alin. (1) din Codul penal nu este suficient de previzibil pentru subiecții cărora li se adresează, în măsura în care aceștia să-și poată adapta conduita pentru a respecta legea penală. De asemenea s-a indicat că în vederea asigurării respectării principiului legalității incriminării, textul „a situației de serviciu” din articolul 335 alin. (1) din Codul penal ar trebui interpretat prin raportare la atribuțiile de serviciu prevăzute de lege în cazul subiecților enumerați de articolul 335 alin. (1) din Codul penal. Altfel spus, atunci când o persoană este acuzată de comiterea infrațiunii prevăzute de articolul 335 alin. (1) din Codul penal, trebuie să se facă trimitere la legea care îi conferă subiectului infrațiunii atribuția de serviciu pretinsă a fi fost folosită în mod abuziv.

În rezultat, prin Decizia nr. 75 din 21.05.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr. 94g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor

prevederi din articolul 335 alin. (1) din Codul penal (abuzul de serviciu în domeniul privat), observăm că judecătorii constituționali au concluzionat că „[...] spre deosebire de atribuțiile de serviciu ale persoanei publice, care pot fi stabilite de către legislator prin legi organice, în cazul atribuțiilor persoanelor care gestionează sau lucrează pentru entități private ar fi, practic, imposibilă enumerarea prin lege, având în vedere multitudinea obiectelor de activitate care pot fi desfășurate de aceste entități [...]” (sublinierea ne aparține - n.a.) [7].

Nu am putea să ne abținem de la menționarea faptului că în contextul art. 327 din Codul penal, judecătorii constituționali au o abordare diferită a faptei prejudiciabile de „folosire a situației de serviciu”.

Astfel, analizându-se Hotărârea Curții Constituționale nr. 33 din 07.12.2017, prin care textul „a situației de serviciu” din alineatul (1) al articolului 327 din Codul penal a fost recunoscut constituțional *sub conditione*, judecătorii constituționali au statuat în pct. 91 și 92 că „atunci când operează cu noțiunea de „atribuții de serviciu”, Codul penal utilizează expresia „atribuții acordate prin lege” (a se vedea art. 328 din Codul penal, care incriminează „Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu””, totodată „deduce că scopul legiuitorului a fost de a circumscrie legea penală la cercurile atribuțiilor de serviciu conținute în „lege”.”, suplimentar în pct. 93 că „pentru aplicarea normei penale în calitate de ultim resort, noțiunea „situația de serviciu” din elementul material al infracțiunii „abuz de putere sau abuz de serviciu” de la articolul 327 din Codul penal trebuie analizată doar prin raportare la atribuțiile de serviciu acordate prin lege.” (sublinierea ne aparține - n.a.) [8].

Efectuând o analiză a celor prezentate, putem menționa cu certitudine că fapta prejudiciabilă de „folosire a situației de serviciu” utilizată în contextul art. 335 din Codul penal, nu impune în mod obligatoriu subiecților abilitați cu dreptul de aplicare a legii să identifice atribuțiile de serviciu prevăzute prin lege, iar aplicarea art. 335 din Codul penal, va putea fi efectuată inclusiv cu concursul actelor de constituire și hotărârilor organelor de conducere ale societății, în conținutul cărora pot fi prevăzute în mod suplimentar, pe lângă conduită prescrisă de actele normative, anumite atribuții speciale și circumstanțiale de realizare a funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice ale persoanelor care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație.

În acest sens, concluziunile efectuate cu ocazia unei cercetări anterioare rămân valabile tangențial tentativei de reglementare exclusiv prin acte normative a atribuțiilor administrative de dispoziție ori organizatorico-

economice ale persoanelor care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație [9, p.287-289].

Generalizând cele expuse supra, optăm că prin „folosirea situației de serviciu” urmează să înțelegem săvârșirea de către persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație a unor acțiuni sau inacțiuni prejudiciabile care derivă din limitele atribuțiilor de serviciu prevăzute de actele normative, precum și, actele de constituire și hotărârile organelor de conducere ale societății.

Cu referire la modalitatea normativă de „folosire a bunurilor organizației” utilizată în conținutul art. 335 alin. (1) din Codul penal, ne exprimăm reticența asupra necesității completării prin Legea nr. 180 din 25.07.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal, de vreme ce, respectiva modalitate normativă pe bună dreptate poate fi considerată o modalitate faptică clasică a folosirii situației de serviciu, și desigur, ar reprezenta raportul parte-întreg, unde „folosirea bunurilor organizației” redă partea [10]. Or, continuând aceeași logică juridică, *ad absurdum*, am putea abunda dispoziția normei cu toate modalitățile factice posibile în contextul folosirii situației de serviciu, cu toate că în același timp, ar fi practic imposibil de le enumerat prin lege, având în vedere multitudinea obiectelor de activitate care pot fi desfășurate în cadrul acestor organizații.

În același sens, profesorul Stati V. cu ocazia prezentării observațiilor și sugestiilor asupra proiectului hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea art.327-329 din codul penal al Republicii Moldova, indica la acea etapă că „în esență, folosirea bunurilor organizației (privită ca modalitate normativă a infracțiunilor prevăzute la art.335 CP RM) nu este decât un exemplu de folosire a situației de serviciu. Aceasta întrucât folosirea bunurilor organizației implică inerent folosirea abuzivă de către făptuitor a situației sale de serviciu; (sublinierea ne aparține)” [11, p. 79-87].

Astfel, cu titlu de *lege ferenda*, se propune excluderea din dispoziția art. 335 alin. (1) din Codul penal a modalității normative „de folosire a bunurilor organizației”.

În continuare, am putea anticipa inițierea discuțiilor aferent încadrării juridico-penală a faptelor prejudiciabile ale persoanelor care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație, ce acționează prin depășirea limitelor

competenței de serviciu prevăzută în actele normative, precum și, actele de constituire și hotărârile organelor de conducere ale societății?

În încercarea oferirii unei clarități corespunzătoare vom recurge la constatările doctrinarilor naționali Brînza S. și Stati V., care afirmă că: „depășirea atribuțiilor de serviciu de către persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală nu poate fi considerată exemplu de folosire a situației de serviciu de către o astfel de persoană. Aceasta întrucât făptuitorul excede cadrul competenței sale de serviciu, deci comite acțiuni care nu sunt prevăzute de această competență. În acest mod, acțiunile în cauză nu pot fi cuprinse de dispoziția art.335 din Codul penal.” [7, p. 966].

Cu privire la abordarea aspectelor de „abuz” și „depășire” a atribuțiilor de serviciu vom supune cercetării punctul de vedere exprimat de către Maríei del Carmen Vera Rivera cu ocazia analizării infrațiunii prevăzute la art. 252 din Codul penal spaniol. Astfel, autoarea interpretează termenul de „depășire a atribuțiilor” prevăzut la art.252 Cod penal spaniol. În acest context, afirmă că *„[...] depășirea este echivalentă cu abuzul [...]. Dacă depășirea este abuz, exercitarea abuzivă a funcțiilor încredințate administratorului de a proteja bunurile altora, este ceea ce interzice infrațiunea art. 252 din Codul penal spaniol, atunci când acest exercițiu cu depășire sau abuz de puteri cauzează sau produce o pierdere (scădere) patrimonială. [...] Identificarea conceptuală este importantă, deoarece termenul de depășire a atribuțiilor nu dispune de o interpretare, mai ales că a fost întotdeauna înțeles că excesul de utilizare a drepturilor este ceea ce se numește abuz și atât legea cât și doctrina au preferat acest termen. De ce a decis legiuitorul folosirea acestei expresii, „depășire” și nu termenul „abuz”, nu este cunoscut, dar care în interpretarea noastră nici nu este atât de important deoarece este esențial să interpretăm în ce constă termenul sau pe ce se bazează această exigență, ce înseamnă acea condiție normativă a comportamentului administratorului”* (sublinierea ne aparține – n.a.) [12, p. 19].

Reieșind din cele concluzionate de către autoare, în disonanță cu opinia noastră, afirmăm că nu putem susține punctul de vedere al acesteia, or, nu urmează a fi făcut abstracție de la procedeul de diferențiere juridică a abuzului de serviciu de excesul de putere, având în vedere că în primul caz făptuitorul acționează în limitele atribuțiilor acordate prin actele normative sau actele interne ale entității, *per a contrario* în cel de al doilea caz, făptuitorul acționează cu depășirea atribuțiilor acordate prin actele normative sau actele interne ale entității, ieșind astfel din limitele competențelor caracteristice funcției și statutului. Respectiv, fapta infracțională săvârșită cu depășirea atribuțiilor de

serviciu este mult mai gravă din punct de vedere a relațiilor sociale lezate, decât cea comisă în limitele atribuțiilor de serviciu, raționament care și în mod indubitabil a condus la incriminarea distinctă, în norme separate a faptelor infracționale indicate.

De menționat că, analizând-se conținutul Codului penal de la adoptare până în prezent, cu mici excepții, observăm că Cap. XVI din Partea specială a Codului penal constituie de fapt o reflectare cu anumite particularități, a Cap. XV din Partea specială a Codului penal.

În acest context, se impune a preciza că până la adoptarea Legii nr.277 din 18.12.2008 pentru modificarea și completarea Codului penal, art. 336 din Codul penal, prevedea răspunderea pentru depășirea atribuțiilor de serviciu, adică, pentru săvârșirea de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice [13].

Se indică că, abrogarea prin Legea nr.277-XVI 18.12.2008 pentru modificarea și completarea Codului penal a componentei de infrațiune prevăzută de art. 336 din Codul penal, poate fi catalogat ca un exercițiu legislativ prematur, care nu a fost precedat de o analiză sistemică a prevederilor penale naționale și internaționale sub acest aspect. Autorii legii menționate, s-au limitat a indica că „*La art. 336 Depășirea atribuțiilor de serviciu – se exclude, deoarece depășirea atribuțiilor de serviciu trebuie sancționată disciplinar, inclusiv cu concediere, dar nu și penal. De asemenea acțiunile descrise la alineatul (2) ale acestui articol sînt sancționate în baza altor prevederi ale Codului Penal, de exemplu, Capitolul II. Faptul că infractorul este lucrător al serviciilor/organizațiilor indicate trebuie să reprezinte o circumstanță agravantă în cadrul prevederilor respective. Mai mult decât atât, faptul comiterii unei asemenea infrațiuni trebuie să aibă consecințe pentru eventuala menținere a postului ocupat. Țările europene nu prevăd o astfel de componentă de infrațiune.*” [14]. Concluzionarea efectuată de către autorii legii menționate a faptului că „țările europene” nu prevăd o astfel de componentă de infrațiune, încă odată în plus face dovada lipsei unei analize ex-ante corespunzătoare, inclusiv sub aspectul absorbirii în acele legislații „a depășirii atribuțiilor de serviciu” de noțiunea mai largă „a abuzului de serviciu”. Menționăm că o analiză detaliată a respectivei intervenții legislative va fi efectuată cu ocazia unei cercetări separate.

Având în vedere cele indicate, se impune a afirma că interpretarea și

încadrarea juridico-penală potrivit art. 335 din Codul penal a faptei prejudiciabile de depășire a limitelor competenței de serviciu (*prevăzută în actele normative sau actelor de constituire și interne ale organizației comerciale, obștești sau o altei organizații nestatale*) comise de către o persoana care gestionează ori care lucrează pentru o astfel de organizație, indubitabil pot constitui acțiuni de încălcare a principiului legalității.

Revenind la un alt element structural al laturii obiective, și anume urmarea prejudiciabilă, indicăm asupra faptului că legiuitorul național a prevăzut în dispoziția art. 335 alin. (1) din Codul penal, necesitatea cauzării daunelor sub forma proporțiilor considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. În acest fel, putem constata cu certitudine că, componența de infrațiune indicată, face parte din grupul componențelor de infrațiuni materiale, care implică obligativitatea existenței prejudiciului material efectiv.

Într-o manieră similară a concluzionat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, atunci când a examinat *inter alia* constituționalitatea textului „a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice” din alineatul (1) al articolului 327 din Codul penal. În acest sens, înaltul for constituțional în pct. 72 a indicat că „Abuzul de putere sau abuzul de serviciu este o infrațiune de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile și anume: „cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” [8].

Sediul materiei ce reglementează modalitatea de cuantificare a caracterului considerabil al daunei cauzate îl regăsim la art. 126 alin. (2) din Codul penal, care prevede că „*Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*” [1].

Despre necesitatea renunțării la concepția actuală de interpretare a noțiunii „daune în proporții considerabile”, utilizată în legea penală a Republicii Moldova, doctrinarii naționali Brînză S. și Stati V., au semnalat încă în anul 2012, atunci când au insistat că „dispoziția de la alin. (2) art.126 CP RM rămâne departe de a fi previzibilă. Aceasta pentru că noțiunea „daune în proporții considerabile” are un caracter estimativ. Ea nu este formalizată prin prevederi legale, așa cum este cazul noțiunilor „daune în proporții mari”, „daune în

proporții deosebit de mari” sau „daune în proporții mici” [15, p.6].

Sus indicatele carențe legislative au fost înlăturate într-o anumită măsură, peste o perioadă semnificativă de timp, atunci când, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 22 din 27.06.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, a indicat în par. 98 și 102 că „legiuitorul a instituit la art. 126 alin. (2) din Codul penal criterii subiective de delimitare între daune „considerabile” și daune „esențiale”, care se apreciază doar în funcție de însemnătatea bunurilor pentru victimă și alte circumstanțe care influențează starea sa materială. Respectiv, până la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric al daunelor esențiale și considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între daunele în proporții mici și daunele în proporții mari.” [16].

În acest sens, potrivit art. 18 alin. (1) din Codul contravențional „Se consideră de mici proporții valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei” [17], corespunzător, potrivit art. 126 alin. (1) din Codul penal „Se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei” [1].

Ținând cont de faptul că sarcina de a reglementa gravitatea vătămării rezultate din comiterea unei fapte penale și valoarea pagubei revine legiuitorului, în rezultatul adoptării hotărârii menționate, Curtea Constituțională a considerat necesar să emită o Adresă către Parlament în vederea stabilirii în legea penală a unui prag valoric al daunelor considerabile și esențiale pentru excluderea estimărilor subiective. De notat că, până în prezent, intervenții legislative în acest sens nu fost operate în lectură finală de către Parlament.

Respectiv, după cum a fost menționat, în vederea întrunirii laturii obiective a infrațiunii prevăzute de art. 335 din Codul penal, este necesară existența legăturii cauzale dintre fapta prejudiciabilă și urmăriri prejudiciabile menționate. Astfel, având în vedere că infrațiunea analizată este una materială, aceasta se va considera consumată din momentul producerii daunelor în

proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

În mod evident, pot exista cazuri când fapta prejudiciabilă nu implică producerea daunelor în proporții considerabile, iar aplicarea răspunderii contravenționale potrivit art. 312 din Codul contravențional, ar putea fi problematică de vreme ce capitolul XVI din Partea Specială a Codului contravențional, se întitulează „Contravenții ce afectează activitatea autorităților publice”, și respectiv, în conținutul acestuia au fost grupate, și în mod implicit, sunt reunite faptele prejudiciabile ce atentează în mod direct sau indirect asupra relațiilor sociale cu privire la buna desfășurare a activității autorităților publice. Cu siguranță: a) contravenția prevăzută de art. 312 din Codul contravențional, nu indică în mod expres asupra calității subiectului în conținutul dispoziției, spre deosebire de infrațiunile prevăzute de art. 327 și art. 335 din Codul penal, unde este indicat că acestea pot fi comise de persoane publice, și corespunzător, de persoane care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație; b) interpretarea sistemică a prevederilor art. 16 alin. (6) lit. a) și art. 312 din Codul contravențional, ne indică asupra comiterii abuzului de serviciu de către persoana cu funcție de răspundere, care potrivit noțiunii reglementate de Codul contravențional, întrunește inclusiv condițiile persoanei care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală c) în capitolul XVI din Partea Specială a Codului contravențional, nu sunt prevăzute în exclusivitate contravenții care pot fi săvârșite de către persoanele publice, bunăoară pot fi indicate drept exemplu, contravențiile prevăzute de art. 315¹, art. 316, art. 317, art. 318, art. 319, etc. Astfel, reieșind din cele indicate, am putea constata existența, și respectiv, întrunirea elementelor subiective, și parțial, obiective ale componenței de contravenție prevăzute de art. 312 din Codul contravențional cu excepția obiectului juridic al acesteia, care și de fapt ne indică asupra problematicii de calificare potrivit componenței indicate. În acest sens, în vederea instituirii reglementărilor juridico-contravenționale corespunzătoare de sancționare a faptelor ce atentează la activitatea de serviciu inclusiv în sectorul privat, încurajăm legiuitorul să opereze modificări în conținutul Părții Speciale a Codului contravențional, în sensul grupării într-un capitol sau secțiune separată a componențelor de contravenție ce atentează la relațiile sociale cu privire la activitatea de serviciu inclusiv în sectorul privat.

Referințe:

1. Codul penal al Republicii Moldova. Nr.985 din 18 aprilie 2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.128-129. În vigoare din 12 iunie 2003.
2. MACARI, I. Dreptul penal al Republicii Moldova. Partea Specială. Chișinău: CE USM, 2003.
3. BORODAC, A. Manual de drept penal. Partea Specială. Chișinău: Tipografia Centrală, 2004,
4. BRÎNZA, S. et al. Drept penal. Partea specială. Vol. II. Chișinău: Cartier Juridic, 2005.
5. BARBĂNEAGRĂ, A. et al. Codul penal al Republicii Moldova. Comentariu. (Adnotat cu jurisprudența CtEDO și a instanțelor naționale). Chișinău: Sarmis, 2009.
6. BRÎNZA, S., STATI, V. Tratat de drept penal. Partea Specială. Vol. II. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
7. Decizia nr. 75 din 21.05.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr. 94g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 335 alin. (1) din Codul penal (abuzul de serviciu în domeniul privat). Disponibil: <https://constcourt.md/ccdocview.php?tip=decizii&docid=659&l=ro>
8. Hotărârea Curții Constituționale nr. 33 din 07.12.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu). Disponibil: <https://constcourt.md/ccdocview.php?tip=hotariri&docid=642&l=ro>
9. BIVOL, O. Efectele adoptării Deciziei Curții Constituționale nr. 75/2019 asupra aplicării art. 335 din Codul Penal. În: Materialele conferinței „Infrațiunea – Răspunderea penală – Pedepsa. Drept și Criminologie”, conferință științifică națională”, ediția I-a, Chișinău, Moldova, 25-26 martie 2021.
10. Legea nr. 180 din 25.07.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 238-246.
11. STATI, V. Proiectul Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea art. 327-329 din Codul penal al Republicii Moldova: observații și sugestii. În: Актуальные научные исследования в современном мире: XX Международная научная конференция (21-22 декабря 2016 г., Переяслав-Хмельницкий). Сборник научных трудов. Переяслав-Хмельницкий, 2016, Вып. 12, ч. 3.

12. MARÍA DEL CARMEN VERA RIVERA. El delito de administración desleal: criterios de política criminal, fundamentación del injusto y análisis de la tipicidad objetiva, Tesis Doctoral Universidad Complutense de Madrid, Spania, Madrid, 2017.
13. Legii nr.277 din 18.12.2008 pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 41-44.
14. Notă informativă la Legea nr.277-XVI 18.12.2008 pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova. Disponibil: <https://old.parlament.md/lawprocess/laws/december2008/277-XVI-18.12.2008/>
15. BRÎNZA, S., STATI, V., BOTEZATU, I. Despre necesitatea renunțării la concepția actuală de interpretare a noțiunii „daune în proporții considerabile”, utilizată în legea penală a Republicii Moldova. În: Revista Națională de Drept, 2012, nr.6.
16. Hotărârea Curții Constituționale, nr. 22 din 27.06.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu). Disponibil: <https://www.constcourt.md/public/ccdoc/hotariri/ro-h2227062017ro7bc1c.pdf>
17. Codul contravențional al Republicii Moldova, nr. 218 din 24 octombrie 2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84.

